

แลกกันเสมอไปเป็นนิจกาล ”

แล้วมีพระราชดำรัสตอบว่า “ เรามีความ
ยินดีที่ได้รัชชัตถวสาสน ของท่านประ ชานาธิบดี
ยูในติก สเตคอเมริกา ทั้งให้ท่านมีสเทศเออยด์
เป็นราชทูตในสำนักนี้ของเราต่อไป เราได้
เห็นรัชชัตถวสาสนของท่าน แม้แต่ใน
ครั้งแรกนี้ ทำให้เราเชื่อใจเป็นแน่ว่า ท่าน
คงจะรักษาทางพระราชไมตรี ในระหว่างกรุง
สยามกับประเทศ ยูในติก สเตคอเมริกาซึ่ง
ปรากฏเป็นที่เรียบร้อย มีคน มาช้านานแล้วนั้น
ให้เจริญทวียิ่งขึ้น โดยความอนุเคราะห์ของท่าน
ในเวลาที่จะได้เป็นราชทูต ในสำนักนี้ของเรา
ต่อไปนี้ เราขอให้ท่านเชื่อใจว่าความรักใคร่
ในทางพระราชไมตรี ในระหว่างกรุง สยามกับ
ประเทศยูในติก สเตคอเมริกา ซึ่งมีอยู่ไม่ไกล
เสมอเป็นนิจนั้น คงจะทำให้เจริญยิ่งขึ้น
โดยที่ได้มีราชทูตอเมริกา ผู้มีความอนุเคราะห์
ที่จะช่วยให้รัชม การยิ่งขึ้นไป เราขอให้
ท่านได้ทำการในสำนักนี้ ของเราด้วยความผา
ศุคทุกประการ

มีพระราชดำรัสตอบแล้วคำรัสพระราช
บัญญัติจากราชทูตตามสมควรแล้ว เขยก็คู่ใจได้
และมีเทอชอบกั ถวายคำนับกลับจากที่เฝ้า
เสด็จขึ้น

เสด็จออกแขกเมืองประเทศราช

วันที่ ๑๗ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๘
เวลาบ่าย ๕ โมงครึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
หัว เสด็จออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ประ
ทับเหนือพระที่นั่งโสรณ นำพระที่นั่งเสวยครุฑ
พร้อมด้วยพระบรมวงษานุ วงษ์ เสด็จประทับ

ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ฝ่ายทหารพลเรือน
แต่งเต็มยศเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พณงาน
ประ โคมสกลเสียงลง

เจ้าพนักงานกรมวัง กรมมหาดไทย
นำพวกเมืองน่าน ๓ นาย คือเจ้าสุริยวงษ์
ว่าที่เจ้าราชวงศ์ ๑ นายไชยชัยวิเชียร ๑
พระยาหลวงอำมาตย์ ๑ แลพวกเมืองเชียงแขง
๒ นาย คือพระยาราชไมตรี ๑ราชาพรหมลือ ๑
รวม ๕ นาย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
พระยาศรีสังฆเทพนำศภอักษรเข้าเฝ้า
เมืองน่าน แลไชยชอกพระยาพิไชยชาญฤทธิ
ข้าหลวงขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ความ
ตองกันว่า

เจ้าสุริยวงษ์ว่าที่เจ้าราชวงศ์ กับนาย
ไชยชัยวิเชียร เชิญตราขึ้นไปตั้งเจ้าเมืองเชียง
แขงที่เมืองสิงเมืองหนึ่ง เจ้าเมืองเชียงแขง
กับท้าวพระยา มีความยินดียอมเป็นข้าขอบ
ข้าสีมากรงเทพฯ แล้ว เจ้าเมืองเชียงแขง
จักได้ต้นไม้ทองต้นไม้หนึ่ง สังกศอกคืบ ๕ นิ้ว
๔ ชิ้น ทุนไม้เงินต้นไม้หนึ่ง สังกศอกคืบ ๕ นิ้ว
ผู้ตั้งชาวลาชค่า ๓ ไม้ เป็นเครื่องราชบรรณา
การ แต่งให้พระยาราชไมตรี ๑ราชาพรหมลือ
แสดราชวัง ท้าวพระยาเชียงแขง นายไพร่
๑๕๐ คน คุมลงมาขอพระราชทานทูลเกล้า เ
ถวาย

หนึ่งเมืองหลวงภูคาเป็นเมืองร้างใกล้ชิด
กับเมืองสิงเมืองหนึ่ง ทางประมาณ ๓ คืบ
เข้าเฝ้านครเมืองน่าน ขอรัชพระราชทานให้เจ้านาย
ยตรหลานเจ้าเมืองภูคาคนเก่า ยกครอบครัว
ราษฎรขึ้นไปตั้งเมืองหลวงภูคา ให้เป็น
บ้านเมือง จะได้เป็นที่ปลูกขาคาทุกกับเมืองเชียง
แขงรววังรักษาปลายเขตรแดน ซึ่งเป็นพระราช

อาณาจักรกรุงเทพฯ ให้มีขึ้นต่อไป
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คำรัส
 พระราชปฏิสัมพันธ์ ถึงความทุกข์ทรมาน
 เมืองน่าน ซึ่งปะข้าหลวงไปตั้งเจ้าเมือง
 เชียงแขง แลเจ้ากรมเมืองน่าน แลสรรเสริญการ
 ที่จัดตั้งแล้ว แลรับสั่งถึงเมืองเชียงแขงว่า
 รักษาการเวียงร้อยๆ ระยะทางตั้งแต่เมือง
 เชียงแขงถึงเมืองเชียงตุงที่มากน้อย ไพร่ที่อยู่
 เมืองเชียงแขงมีแต่ชาติดิ้อเท่านั้น ภูเขาที่เขียว
 ขำมีบ้างแลรับสั่งว่า อย่าให้พวกเมืองเชียงแขง
 ทวาดหัวน อย่างหนึ่ง อย่างใด ได้เห็นการ
 ที่กรุงเทพฯ เป็นอย่างไร ึ่งไปเล่าให้ฟัง
 เกิดแล้วมีพระ ราชคำรัส ถึงความทุกข์
 พวกเมืองเชียง แขวงตามสมควร

โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสังหเทพ มอญ
 เจ้าพระยารัตนมนตรี ให้เชื้อเพอช แล
 จัตที่อยู่ ให้เป็นที่คชสหาย แล้วเสด็จขึ้น
 เจ้าพนักงาน ประ โคมสั่งเสด็จ

พระราชทานสัญญาบัตรเจ้าประเทศราช

วันที่ ๑๘ มกราคม รตนโกสินทร์ศก ๑๑๘
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออกในการ
 รุกเทียนไชย พระราชพิธีโสกันต์ เวลาเช้า
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญา
 บัตร เจ้าประเทศราช ๓ นายคือ
 ให้เจ้าราชวงศ์ เมือง นครหลวงพระบาง
 เป็นเจ้าศักรินทร์ฤทธิ ขำวง จำนงสุทธิธรรม
 สัตยา มหาประเทศาธิปัตย์ ศรี สัตนาคนุต
 วุฒิเกษตราธิฐาน ประชานบาลมลาวพงษ์
 คำรงนคร หลวงพระบาง ราชธานี เจ้านคร
 หลวงพระบาง

ให้เจ้าราชภาคินัย เป็นเจ้าอยู่
 เมือง นคร หลวง พระบาง
 แล้ว พระราชทานสัญญาบัตร ให้พระ
 ยามหาอำมาตยาธิปัตย์ เจ้ากรมมหาดไทย
 ฝ่ายเหนือ ส่งไปเมือง นคร หลวงพระบาง
 ให้เลื่อนเจ้ามหิศรเทพนิภาธร วรวิสุทธิธรรม
 สัตยา มหาประเทศาธิปัตย์ ศรี สัตนาคนุต
 วุฒิเกษตราธิฐาน ประชานบาลมลาวพงษ์
 คำรงนคร หลวงพระบางราชธานี เจ้านคร
 หลวงพระบาง มีอิศริยยศใหญ่ยิ่งขึ้นไป มีราช
 ทินนามว่า พระเจ้ามหิศรเทพนิภาธร
 ขจร สัจธรรมวิสุทธิ วร วุฒิภูดวงษ์ มลาว
 พงษาธิปัตย์ ศรี สัตนาคนุต อุดมเชษฐวิเศษศักดิ์
 อรรคมหาประธานาธิกา ภูบาลพิทิว จงวาง
 กำภักย์แลผิซอขบราชการ เมือง หลวงพระ
 บาง

เมื่อพระราชทานสัญญาบัตรแล้ว มี
 พระบรมราชโองการ คำรัสด้วยการ รักษา
 บ้านเมืองแก่เจ้านคร หลวง พระบาง ตามสมควร

โปรดเกล้าฯ ให้พระราชทานพานทองคำ
 กลมเครื่องพร้อม กระโถนทองคำ คนโททองคำ
 แก่เจ้านครหลวงพระบาง

แล พระราชทานพานทองคำเหลี่ยมเครื่อง
 พร้อม กระโถนคนโททองคำ แก่เจ้าอยู่
 ตามยี่ คาศักดิ์

พระราชทานเครื่องราชอิศริยาภรณ์

วันที่ ๑๘ มกราคม รตนโกสินทร์ศก ๑๑๘
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออกพระที่
 นังกุสิตมทาศปราสาท ในการสวนมนต์ตั้งน้ำจกท้าย
 เริ่มพระ ราชพิธีโสกันต์ ทรงพระกรุณาโปรด